

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 91/17
Luksemburgā, 2017. gada 6. septembrī

Spridums apvienotajās lietās C-643/15 un C-647/15
Slovākija un Ungārija/Padome

Tiesa noraida Slovākijas un Ungārijas prasības, kas vērstas pret patvēruma meklētāju obligātās pārcelšanas pagaidu mehānismu

Šis mehānisms efektīvā un samērīgā veidā palīdz Grieķijai un Itālijai tikt galā ar 2015. gada migrācijas krīzes sekām

Reaģējot uz migrācijas krīzi, kura skāra Eiropu 2015. gada vasarā, Eiropas Savienības Padome pieņēma lēmumu ¹, lai palīdzētu Itālijai un Grieķijai tikt galā ar migrantu masīvo pieplūdumu. Šajā lēmumā ir paredzēts divu gadu laikā no abām minētajām dalībvalstīm uz citām Savienības dalībvalstīm pārcelt 120 000 personu, kurām nepārprotami ir vajadzīga starptautiskā aizsardzība.

Apstrīdētais lēmums ir pieņemts, pamatojoties uz LESD 78. panta 3. punktu, kurā ir noteikts: “Ja viena vai vairākas dalībvalstis saskaras ar ārkārtas situāciju, ko raksturo pēkšņs trešo valstu pilsoņu pieplūdums, Padome pēc Komisijas priekšlikuma var paredzēt pagaidu pasākumus attiecīgās dalībvalsts vai dalībvalstu labā. Padome lemj, iepriekš apspriežoties ar Eiropas Parlamentu.”

Slovākija un Ungārija, kuras tāpat kā Čehijas Republika un Rumānija Padomē bija balsojušas pret šā lēmuma pieņemšanu ², lūdza Tiesu atcelt šo lēmumu, atsaucoties, pirmkārt, uz pamatojumu, ka tā pieņemšanā bija pieļautas procesuāla rakstura kļūdas vai kļūdas saistībā ar neatbilstoša juridiskā pamata izvēli un, otrkārt, uz to, ka šis lēmums nav nedz piemērots migrācijas krīzes risināšanai, nedz šajā ziņā vajadzīgs.

Tiesā notiekošajā tiesvedībā lietā iestājās Polija, lai atbalstītu Slovākiju un Ungāriju, savukārt Beļģija, Vācija, Grieķija, Francija, Itālija, Luksemburga, Zviedrija un Komisija iestājās lietā, lai atbalstītu Padomi.

Ar spriedumu, kas pasludināts šodien, **Tiesa pilnībā noraidīja Slovākijas un Ungārijas celtās prasības.**

Vispirms Tiesa noraidīja argumentu, ka esot bijis jāpiemēro likumdošanas procedūra ³, jo LESD 78. panta 3. punktā ir paredzēta apspriešanās ar Eiropas Parlamentu, kad tiek noteikts pasākums uz šīs normas pamata. Šajā ziņā Tiesa konstatēja, ka likumdošanas procedūru var piemērot tikai tad, ja Līgumu noteikumā uz to ir tieša atsauce. LESD 78. panta 3. punktā nav iekļauta neviena tieša atsauce uz likumdošanas procedūru, tādējādi apstrīdēto lēmumu **varēja pieņemt procedūrā, kas nav likumdošanas procedūra**, un līdz ar to tas ir uzskatāms par nelegislatīvu aktu.

Šajā pašā kontekstā Tiesa nosprieda, ka LESD 78. panta 3. punktā Savienības iestādēm ir jābūt **veikt visus pagaidu pasākumus, kuri ir nepieciešami, lai efektīvi un ātri reaģētu uz steidzamības situāciju, ko raksturo pēkšņs pārvietoto personu pieplūdums**. Šie pasākumi var arī paredzēt atkāpes no leģislatīvajiem aktiem, ar nosacījumu, ka tie ir ierobežoti attiecībā gan uz to materiālo piemērojamību, gan piemērojamību laikā un ka to mērķis vai sekas nav šādu aktu pastāvīga aizstāšana vai grozīšana – šajā lietā šie nosacījumi ir ievēroti.

¹ Padomes 2015. gada 22. septembra Lēmums (ES) 2015/1601, ar ko nosaka pagaidu pasākumus starptautiskās aizsardzības jomā Itālijas un Grieķijas labā (OV 2015, L 248, 80. lpp.).

² Somija balsojumā atturējās, savukārt pārējās dalībvalstis balsoja par šā lēmuma pieņemšanu.

³ LESD 289. pantā paredzētā parastā likumdošanas procedūra vai īpaša likumdošanas procedūra.

Tiesa arī norādīja, ka, tā kā apstrīdētais lēmums ir nelegislatīvs akts, **uz tā pieņemšanu neattiecas prasības saistībā ar valstu parlamentu līdzdalību un saistībā ar Padomē notiekošo apspriežu un balsojuma atklātumu** (šīs prasības ir piemērojamas tikai attiecībā uz legislatīviem aktiem).

Turpinājumā Tiesa norādīja, ka apstrīdētā lēmuma piemērojamība laikā (proti, no 2015. gada 25. septembra līdz 2017. gada 26. septembrim) ir precīzi ierobežota, līdz ar to tā pagaidu raksturu nevar apšaubīt.

Turklāt Tiesa norādīja, ka, **Eiropadomes 2015. gada 25. un 26. jūnija secinājumi**, atbilstoši kuriem dalībvalstīm “konsensa ceļā” ir jālemj par personu, kam nepārprotami ir vajadzīga starptautiskā aizsardzība, sadali, “atspoguļojot dalībvalstu konkrētās situācijas”, **nevar liegt pieņemt apstrīdēto lēmumu**. Proti, šie secinājumi attiecas uz citu pārcelšanas projektu, kurā, reaģējot uz 2015. gada pirmajos sešos mēnešos konstatēto migrantu pieplūdumu, ir paredzēts starp dalībvalstīm sadalīt 40 000 personu. Uz šo projektu attiecas Lēmums 2015/1523⁴, nevis šajā lietā apstrīdētais lēmums. Tiesa piebilda, ka Eiropadome nekādā gadījumā nevar grozīt Līgumos paredzētos noteikumus par balsošanu.

Turklāt Tiesa konstatēja, ka – lai gan sākotnējā Komisijas priekšlikumā lēmumam bija veikti būtiski grozījumi, it īpaši tie, kuri attiecas uz Ungārijas lūgumu netikt iekļautai pārcelšanas mehānisma labumguvēju valstu sarakstā⁵ un ar kuriem šī valsts ir kvalificēta kā pārcelšanas mērķa dalībvalsts, – **Parlaments, pirms tas pieņēma 2015. gada 17. septembra rezolūciju, par šiem grozījumiem bija atbilstoši informēts**, un tas ļāva tam šajā rezolūcijā ņemt vērā šos grozījumus. Šajā ziņā Tiesa uzsvēra, ka citi pēc šā datuma veiktie grozījumi nav ietekmējuši pašu Komisijas priekšlikuma būtību.

Pie tam Tiesa nosprieda, ka **Padomei apstrīdētais lēmums nebija jāpieņem vienprātīgi**, kaut arī, lai pieņemtu iepriekš minētos grozījumus, tai nācās atkāpties no sākotnējā Komisijas priekšlikuma. Proti, Tiesa konstatēja, ka grozīto priekšlikumu Komisija apstiprināja ar divu savu locekļu starpniecību, kurus šim nolūkam bija pilnvarojusi komisāru kolēģija.

Papildus tam Tiesa uzskatīja, ka apstrīdētajā lēmumā paredzētais pārcelšanas mehānisms **nav uzskatāms par pasākumu, kas būtu acīmredzami nepiemērots, lai sasniegtu tajā izvirzīto mērķi**, proti, palīdzētu Grieķijai un Itālijai tikt galā ar 2015. gada migrācijas krīzes sekām.

Šajā ziņā Tiesa nosprieda, ka **lēmuma spēkā esamību nevar apšaubīt, balstoties uz retrospektīviem novērtējumiem par tā iedarbīguma pakāpi**. Proti, ja Savienības likumdevējam ir jānovērtē jauna regulējuma nākotnes sekas, tā novērtējumu var kritizēt vienīgi tad, ja tas šķiet acīmredzami nepareizs, ņemot vērā informāciju, kas bija tā rīcībā attiecīgā tiesiskā regulējuma pieņemšanas brīdī. Šajā gadījumā tas tā nav, jo Padome, pamatojoties uz attiecīgajā laikposmā pieejamo statistikas datu detalizētu pārbaudi, ir veikusi objektīvu izvērtējumu par šā pasākuma ietekmi uz attiecīgo ārkārtas situāciju.

Šajā kontekstā Tiesa it īpaši norādīja, ka uz apstrīdētā lēmuma pamata līdz šim veikto pārcelšanas gadījumu nelielo skaitu var izskaidrot ar tādu apstākļu kopumu, kurus Padome šā lēmuma pieņemšanas brīdī nevarēja paredzēt, **tostarp it īpaši ar atsevišķu dalībvalstu nesadarbošanos**.

Visbeidzot, Tiesa konstatēja, ka Padome nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka **apstrīdētā lēmuma mērķi nevarēja sasniegt ar mazāk ierobežojošiem pasākumiem**. Līdz ar to Tiesa nosprieda, ka **Padome nav pārkāpusi savu plašo rīcības brīvību, izdarot secinājumu, ka Lēmumā 2015/1523 paredzētais mehānisms, kurā jau bija paredzēts uz brīvprātības pamata pārcelt 40 000 personu, nav pietiekams, lai tiktu galā ar nepieredzēto migrantu pieplūdumu, kas notika 2015. gada jūlijā un augustā**.

⁴ Padomes 2015. gada 14. septembra Lēmums, ar ko nosaka pagaidu pasākumus starptautiskās aizsardzības jomā Itālijas un Grieķijas labā (OV 2015, L 239, 146. lpp.).

⁵ Ungārija apstiprina, ka tā ir atteikusies no pārcelšanas mehānisma labumguvējas dalībvalsts statusa, lai izvairītos no tā, ka šī valsts tiek uzskatīta par dalībvalsti, kas ir atbildīga par patvēruma pieteikumu izskatīšanu, kurus esot bijis jāiesniedz dalībvalstī, caur ko migranti esot faktiski ieceļojuši Savienības teritorijā.

ATGĀDINĀJUMS: Prasības atcelt tiesību aktus ir vērstas uz to, lai atceltu Savienības iestāžu tiesību aktus, kas ir pretrunā Savienības tiesībām. Noteiktos apstākļos dalībvalstīs, Eiropas iestādes un privātpersonas var celt prasību atcelt tiesību aktu Tiesā vai Vispārējā tiesā. Ja prasība ir pamatota, tiesību akts tiek atcelts. Attiecīgajai iestādei ir jānovērš iespējamās nepilnības tiesiskajā regulējumā, kas radušās sakarā ar tiesību akta atcelšanu.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106